

**ĐỀ THAM KHẢO KÌ THI TN.THPT
NGŨ VĂN
-----oOo-----**

I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

**HƠN 200 CHIM CÁNH CỤT LAO ĐÀU
TỪ VÁCH BĂNG CAO 15M XUỐNG BIỂN VÌ ĐÓI**

Khoảnh khắc hàng trăm con chim cánh cụt nhảy từ vách băng cao 15m xuống biển để kiếm ăn vì quá đói được ghi tại vùng biển Weddell Sea tại Tây Nam Cực.

Điều gì khiến đàn chim cánh cụt hàng trăm con tụ tập tại một vách băng cao khoảng 15m so với mực nước biển rồi lao đầu xuống nước?

Khoảnh khắc hiếm thấy được quay bằng thiết bị không người lái tại vùng biển Weddell Sea ở Tây Nam Cực do đoàn sản xuất phim tài liệu ghi lại, cho thấy điều này có thể phổ biến hơn khi băng biển suy giảm và chim cánh cụt phải thích nghi với sự thay đổi môi trường.

Vào tháng 1/2024, trong những tuần cuối cùng trước khi băng biển tan vào cuối mùa hè Nam bán cầu, các nhà làm phim phát hiện thấy nhóm chim cánh cụt hoàng đế non di chuyển về phía Bắc của vách đá.

Tò mò về hành vi này, đoàn làm phim cho máy bay không người lái lên cao để ghi hình. Họ phát hiện thấy số lượng trong đoàn tăng dần tới khi vài trăm con cùng đứng trên đỉnh dốc.

Chúng bị thôi thúc bởi những con đói. Nhiều con nhìn ra rìa vách băng như thể cân nhắc xem nếu nhảy xuống để tìm kiếm cái ăn, liệu có sống sót sau cú rơi từ độ cao lớn như vậy hay không.

Sau đó, một số con đầu đàn đã mạnh dạn nhảy xuống. Số khác cố ngẩng cổ lên xem cách đồng loại lao xuống làn nước lạnh giá bên dưới thế nào. Vài giây sau, một vài con nổi lên trên mặt nước. Bụng của chúng được lấp đầy bằng cá tươi và những sinh vật nhuyễn thể như mực.

Thành viên trong đoàn làm phim tiết lộ, khoảnh khắc hiếm gặp này sẽ có trong loạt phim tài liệu “Bí mật của chim cánh cụt”, ra mắt vào Ngày Trái Đất 2025 trên National Geographic.

Chim cánh cụt hoàng đế sắp trưởng thành thường nhảy từ băng biển xuống nước từ độ cao chưa tới một mét. Nhưng chim cánh cụt non ở vịnh Atka phát hiện

bản thân ở vị trí nguy hiểm trong khi cảm thấy rất đói. Bố mẹ chúng đã nhảy trước xuống nước và bơi dưới biển. Đây là thời điểm chim cánh cụt con phải tự kiếm mồi.

“Tôi không thể tin được khi thấy cảnh tượng xuất hiện trước mắt.”, ông Michelle LaRue, nhà sinh vật học bảo tồn tại Đại học Canterbury ở Christchurch, New Zealand, nhận xét.

Trước đó, vị chuyên gia này từng tới vịnh Atka để cố vấn cho đoàn làm phim ghi lại hành trình của chim cánh cụt hoàng đế từ lúc đẻ trứng tới khi nuôi dưỡng các con non diễn ra thế nào.

Thông thường, chim cánh cụt hoàng đế làm tổ trên những tảng băng biển trôi tự do chứ không phải thêm băng gắn chặt với đất liền. Nhưng gần đây một số bầy đàn đã làm tổ luôn ở thêm băng.

Giới chuyên gia suy đoán sự thay đổi về thói quen có thể liên quan tới băng biển tan sớm hơn do biến đổi khí hậu. Theo Liên minh Bảo tồn Thiên nhiên Quốc tế khi liệt kê quần thể chim cánh cụt thế giới, ước tính hơn 500.000 con bị đe dọa do biến đổi khí hậu tác động tới “vương quốc băng giá” của chúng.

Hiện giới chuyên gia lo ngại sự sụt giảm đột ngột của băng ở biển Nam cực kể từ năm 2016 và những hậu quả thảm khốc có thể xảy ra với sự tồn tại lâu dài của chim cánh cụt hoàng đế.

LaRue lo ngại loài vật này sẽ biến mất vào thời điểm cuối thế kỉ nếu tình trạng biến đổi khí hậu vẫn diễn ra nghiêm trọng.

“Nhưng thực tế chim cánh cụt hoàng đế là loài vật rất kiên cường. Chúng đã tồn tại hàng triệu năm, chấp nhận sự thay đổi khác nhau trong môi trường sống. Vấn đề là chúng có thể đối phó với những thay đổi đang diễn ra nhanh tới mức nào.”, vị chuyên gia đưa ra nhận định.

(Theo Huy Hoàng, <https://dantri.com.vn>, Thứ ba, 16/04/2024)

Thực hiện các yêu cầu:

Câu 1. Xác định thông tin chính của văn bản.

Câu 2. Chỉ ra sự thay đổi trong việc làm tổ của loài chim cánh cụt hoàng đế trong đoạn trích.

Câu 3. Xác định loại dữ liệu trong đoạn văn sau: *Chim cánh cụt hoàng đế sắp trưởng thành... New Zealand, nhận xét.* Nêu tác dụng của loại dữ liệu đó.

Câu 4. Anh/Chị hiểu như thế nào về ý kiến của nhà sinh vật học bảo tồn Michelle LaRue: *Chúng đã tồn tại hàng triệu năm, chấp nhận sự thay đổi khác nhau trong môi trường sống. Vấn đề là chúng có thể đối phó với những thay đổi đang diễn ra nhanh tới mức nào?*

Câu 5. Từ nội dung thông tin đề cập trong văn bản, anh/chị có suy nghĩ gì về trách nhiệm của mỗi cá nhân trước sự biến đổi khí hậu?

II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1 (2 điểm)

Viết đoạn văn nghị luận (khoảng 200 chữ) trả lời câu hỏi: *Làm thế nào để tạo cơ hội cho chính mình?*

Câu 2 (4.0 điểm)

Viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) phân tích giá trị nội dung và nghệ thuật của đoạn trích sau:

[...]
Nàng đương rầu rĩ mặt hoa
Tiếng đàn lừng lẫy như là oán ân;
Khác nào như kẻ phùng xuân
Cười cười, nói nói trước sau trình bày:
Rằng: Đàn ai gảy đâu đây?
Xin cha đòi lại ngày rày cho con!
[...]
Chẳng ngờ công chúa tòa chường
Bị con yêu Mãng xà vương bắt này
Tôi liền trông thấy nó bay
Giương cung mới bắn nó rày ngã ra.
Góm thay phép tắc yêu xà!
Bỏ tên lại cấp vượt hòa xuống hang.
Tôi theo thẳng đến cửa hang
Đã trông thấy nó đem nàng xuống ngay
Tôi bèn trở lại bằng nay
Hay đâu vua lại bắt rày Thông đi.
Tìm tôi, Thông mới tỉ tê, (?)
Ấn cần một dạ, thề nghi nặng lời
Thấy chàng nói thắm ngùi ngùi
Nghĩ mình cũng ở đất trời, đất vua;
Cho nên chẳng ngại công phu
Dặn dò sau trước, nhỏ to một lời:
Đưa nàng lên khỏi vira rồi
Cửa hang chàng lấp, chẳng thời có thương.

Tôi bèn chuyển lực uy dương
Phép làm biến hóa Xà vương bắt rày.
Trông lên đá đã lấp đầy
[...]
Xin vua rộng xét đuôi đầu
Tha cho khỏi tội, dám hầu sai ngoa.
Ngự nghe khi ấy phán ra
Lệnh truyền cõi trời cho mà Thạch Sanh;
Liền một bước lại đàn đình
Truyền làm yển đài Thạch Sanh bảy giờ.
Tiệc đương yển ẩm say sưa
Châu phê hạ chiếu bảy giờ sắc phong
Ban cho hai chức quận công
Trừ yêu hai chức, thần thông hai quyền
Gả nàng công chúa hợp duyên
Phong làm Quốc tế cảm quyền quốc gia.
(Trích Truyện thơ Nôm Thạch Sanh¹ - Khuyết danh- Nguồn Thi viện)

¹ Truyện kể về chàng Thạch Sanh với thân phận mồ côi, trải qua nhiều khó khăn thử thách: diệt chằn tinh, diệt đại bàng, cứu công chúa và con vua Thủy Tề, vạch mặt Lí Thông, chống quân của 18 nước chư hầu..., cuối cùng đã lên làm vua, trị vì đất nước

-----**HẾT**-----